אר מיז

מה אמר לפרס?

דונר, זה אמר לו: „אנו יודעים על כמה פגישות של רספורט עם פרס לפני בואו של פרס לוושינגטון ב־1985."

פרס ביקר בוושינגטון ונפגש עם רונלד רגן ב־17 באוקטובר 1985. בביקור זה נפגש עם ולך.

מיקי אלבין אמריקאי

את האמריקאים מעניין רק הצד של מיז. האם מעורב שר־המיש־פטים בפרשת־שחיתות?

לפי החוק האמריקאי, אסור להציע ו/או לשלם שוחד לשם ביצוע עיסקות כלכליות בתוך־לארץ. ההצעה לשלם שוחד לראש־ממשלת ישראל מהווה, על כן, עבירה על החוק האמריקאי.

איך מתקשר מיז לעניין?

ולך הביא לו יועץ בספי בשם סרנקלין ציץ. מיז השקיע אצלו 55 אלף דולר, וביום אחד של מיסחר בבורסה הרוויח מיז יותר מ־35 אלף דולר. נראה כי ציץ זה הוא גאון, המזכיר את מיקי אלבין.

אולם את ישראל צריך לעניין ההיבט הישראלי של הפרשה.

קודם כל: עצם העובדה שא־נשים בכירים בארצות־הברית מעלים על דעתם שניתן לשחד את ראש־ממשלת ישראל היא בבחינת עלבון צורב. היא מל־מדת משהו על שמה של ישראל — ואולי גם על שמו של פרס — בחוגים אלה.

ולך לא היה מציע הצעה כזאת למיז, לולא חשבו שניהם שדבר כזה אפשרי.

בכל הפרשה יש עירבוב מוזר בין הטיפול המדיני והטיפול האישי. עיר־בוב זה הוא המסיל אור מוזר על הפ־רשה.

לכאורה מדובר על עניין פוליטי מובהק. עיראק רצתה להניח ציונור. ישראל התנקשה לתת ערבות. זהו עניין של אינטרס מדיני. ממשלת־ישראל היתה צריכה להחליט אם זה תואם את האינטרס הישראלי או לא. על כך יכולות היו להיות דיעות שונות.

אילו התנהל על כך משאומתן בדרג המדיני, בין השרים המוסמכים של שני הצדדים, זה היה טבעי.

אך מדוע היה צורך במס־עות־שידול של אנשי־עסקים פרטיים, חלקם בלתי־בשרים? מדוע מצאו לנכון לשלוח לפרס מתווכים בעלי־קשרים, יהודים שהם מאבעריים?

זהו הצד הסתום של הפרשה, המחייב תשובה מוסמכת — ולא רק דברים סתמיים של דוברים זוטרים.

דבר והיפוכו

משלת־ישראל לא נדרשה רק לתת הבטחה. אין מאמינים להב־טחות, כשמדובר על עיסקה של מיל־יארדים.

הממשלה נדרשה לעשות שני דב־רים:

● להבטיח באופן רישמי שלא לפגוע בשום פנים ובשום נסיבות בצינור, אחרי שיונח, גם במיקרה של מילחמה.

● הממשלה נדרשה להסכים מראש לכך שאם תפר את ההב־טחה ותפציץ או תפגיז את הציונור, יכוכה הנזק מן המע־נקים שנותנת ממשלת־אר־צות־הברית לישראל. לשם כך יוקפא חלק מן המענקים.

שימעון פרס היה מוכן לכך, ואישר זאת במיכתב לממשלת ארצות־הברית.

עתה אומר פרס כי לא היתה זאת החלטה פרטית שלו, אלא ששותפו בעניין „השרים המתאימים". כלומר: לא החלטת־ממשלה, לא החלטת הקא־בינט, אלא הידברות של מעטים, אולי „פורום ראש־הממשלה". זה מבליט מחדש את הסכנה הכרוכה בתהליך המשובש שבה מתקבלות בישראל החלטות חשובות ביותר.

כל זה מוזר למדי.

הדבר קרה באותם הימים שבהם עסקה ממשלת־ישראל במישלוח נשק לאיראן, ובייבתה של עיראק. האם או־תה המשלה סברה שבדיאי לה לתמוך בעיראק? הרי כל ההיגיון שבמישלוחי־הנשק לאיראן היה שכדאי לתמוך בה נגד עיראק, מפני שעיראק היא מדינה ערבית, העלולה בעתיד לפנות נגד ישראל.

איזה עניין היה לממשלה זו להסכים לפרוייקט שהיה אמור לתת דחיפה גדולה למאמץ־המילחמה העיראקי?

פרס עצמו שוחח על נושא זה עם רוברט מק־פארלן, אז יועץ הנשיא לביטחון לאומי. זה היה בימים שבהם היתה גם ההידברות בין ירושלים ושינגטון על עיסקת־הנשק עם איראן. מק־פארלן עסק בזומנית במישלוח הנשק דרך ישראל לאיראן, ובאירגון ציונור־הנפט העיראקי בעזרת ישראל.

למרות הסכמת ישראל לא יצא הפרוייקט אל הפועל, בגלל כמה סיבות:

● מק־פארלן הוחלף על־ידי ג'ון פוינדקסטר, גיבור פרשת איראן־קונ־טראס, וזה לא תמך ברעיון הציונור. הוא היה הגיוני יותר, והבין כי הניסיון להתקרב לאיראן אינו מתיישב עם הרעיון לעזור לעיראק.

● עוזר שר־המישפטים, אלן גרשון, גילה שיש צורך בתיקון התקנות לס־יע־תוק כדי לאפשר את מישכון המענקים העתידיים כערובה להתחיי־בות הישראלית לפצות את בעלי ציונור־הנפט על פגיעה אפשרית. תיקון כזה לא בא בחשבון. אומנם, ולך לחץ על גרשון, והשתמש בשמו של מיז, הממונה על גרשון. אבל זה לא עזר.

התוכנית מתה בשלב זה, ועיראק הניחה ציונורות־נפט חלופיים: אחד לחוף סעודיה ואחד לחוף תורכיה.

העניין התפוצץ עכשיו משהתגלה המיזכר המרשיע בתיקי של מיז, במיסגרת החקירה נגדו.

פרשת בלס

מה הביא את ניו־יורק טיימס להש־ערה כי כספי־השוחד המתוכננים היו צריכים להגיע למיפלגת־העבודה?

יתכן כי הסיק מסקנות מס־רשת דויד בלס.

איש־עסקים זה, בעל הרקע המ־פוקפק, עלה לגדולה והפך לבן־בית אצל שימעון פרס אחרי ששילם לפני הבחירות סכומים גדולים למיפלגת־העבודה, ואחר־כך קנה עבורה את מיפלגת־יחד, בשעה שקולותיה היו דרושים כדי להבטיח לשימעון פרס את המינוי כראש־הממשלה.

באותה התקופה גם אירעה הפרשה המביכה של שעון־היד שנתן בלס לפרס, כמתנה אישית, אחרי שפרס הת־פעל ממנו בקול־דם.

יתכן כי פרשה זו היא שגר־מה לעיתונים האמריקאיים להי־גיע למסקנות מסריימות, ומכאן יחסה להצעת־השוחד שתת־גלתה עכשיו.

פגישה עם בגין

קשר בין ענייני־שחיתות, מיז וישראל לא התחיל בפרשת הצי־

(המשך בעמוד 38)

שר־המישפטים מיז
לא השפיל את עצמו

הישראלים שבשערוריה

★ הצבא האמריקאי נענה לבקשת שר־המישפטים והחברה שהא רצה ביקרה זכתה במיכרז ★ חברה אמריקאית רכשה מיבעל בישראל והעסיקה קצין־צה"ל שהורשע בעבירות שוחד ומי שהיה יד ימינו של השר יאגל הורביץ

מעיתונים זה כמה ישראלים ידועים — בין היתר, ברוך שרי, מי שהיה קצין־מישטרה בכיר בדאר ושרת א־שהרשיעוהו בקבלת שוחד. שרי, שהיה בעבר מנהל לישכת־השרים בימי כהונתו של יגאל הורביץ, בקיץ־1985 שכנה מפקידי משרד־המישפטים.

אוזן קשבת של הצבא

ב שלהי 1985 רכש שרי נייר־ני־ר מיפעל לייזר מנדים קסנג, שנקנה את השם שבקבל היה מפקח בכירה בישראל שבקליר, נייר־נר. יחסיו אמריקה. עלה לשרי, תאגיד־ה־ה הוריפים ואיים. עד שהמלך ביקש חזור לארצות־הברית, שר־המישפט בניו־יורק.

שבקבל חיסן בשפע על־ידי יחידי אמריקאי אחר, בעל לידיר, כדי לייצר את יצוגת המפעלי־ן באנקל. שהיה אשר לחילל מיאשה עליהם, הקצין המכובד, שבקן וחיים ביתי־ים. ונם בימיעצו הישראלי — שחיפים במיזמן בנק המיבחרים — קרס עיסי.

באותה תקופה פלגה בארצות־הברית תנועה בשם ואתאן־ברנשה לתיקון בנקות שני בעלי־נקיון אחרון מיז — חשוב ליכור — היה באותה שה יועץ לנשיא חולה נגן. ואתאן־ואתאן בבעלות פטריים בארצות־הברית — תביה שקנה בחיתוקים. שפיסה מיאל וזה בנק הסחרי נושה בסכום של 2.5 מיליון דולר. היה נושה נוסף של 3.5 מיליון דולר. היה נושה בלתי־מובטח. ואתאן־ואתאן רכשה את חלקם של הנושים הקטנים תמורת 52 סנט לדולר. כך הפכה לבעלת־הרוב בחברה, ומינתה את עצמה ליו"ר הדירקטוריון. ואתאן־ואתאן מינתה את עצמה לנשיא החברה, ואת בעל־בריתה, ברוך שרי, ליועץ המשפטי שלה.

אחד מיבצעי הצבא

ב שלהי 1985 רכש שרי נייר־ני־ר מיפעל לייזר מנדים קסנג, שנקנה את השם שבקבל היה מפקח בכירה בישראל שבקליר, נייר־נר. יחסיו אמריקה. עלה לשרי, תאגיד־ה־ה הוריפים ואיים. עד שהמלך ביקש חזור לארצות־הברית, שר־המישפט בניו־יורק.

שבקבל חיסן בשפע על־ידי יחידי אמריקאי אחר, בעל לידיר, כדי לייצר את יצוגת המפעלי־ן באנקל. שהיה אשר לחילל מיאשה עליהם, הקצין המכובד, שבקן וחיים ביתי־ים. ונם בימיעצו הישראלי — שחיפים במיזמן בנק המיבחרים — קרס עיסי.

באותה תקופה פלגה בארצות־הברית תנועה בשם ואתאן־ברנשה לתיקון בנקות שני בעלי־נקיון אחרון מיז — חשוב ליכור — היה באותה שה יועץ לנשיא חולה נגן. ואתאן־ואתאן בבעלות פטריים בארצות־הברית — תביה שקנה בחיתוקים. שפיסה מיאל וזה בנק הסחרי נושה בסכום של 2.5 מיליון דולר. היה נושה נוסף של 3.5 מיליון דולר. היה נושה בלתי־מובטח. ואתאן־ואתאן רכשה את חלקם של הנושים הקטנים תמורת 52 סנט לדולר. כך הפכה לבעלת־הרוב בחברה, ומינתה את עצמה ליו"ר הדירקטוריון. ואתאן־ואתאן מינתה את עצמה לנשיא החברה, ואת בעל־בריתה, ברוך שרי, ליועץ המשפטי שלה.

עוזרו של יגאל הורביץ

ב שהורה לישראל.

ב כאשר סרס מיעצל־הצעצעים בר־מיאל זוה בנק הסחרי נושה בסכום

בייצור כל־מתכת.

ואתאן־ואתאן ניהלה בסניפיה של הבנק האמריקאי ליוצרי בנקים סני־ים הידוע כשיכונה 52 מיליון דולר. בעל־קניין אמריקני — בניגוד לחוקים האלאש לקייץ ואתאן־ואתאן הורה לאנשי־שותפי לרשום לכך. שרי חבריה, ותוכה באחן שמנה של אמצא. האכן, שרי של שרי, ביימם בעיסקה בנוגעי־ני בנות הלקן. שכה השתתפות נציגי הבנק האמריקאי. בנציגי ואר־שאן השתתפו חברי הלן נפצ־ני־ר. חודשים אחרים זכתה ואתאן־ואתאן בייכרז. על־פיו ניירות טיימס. בחיכים האחרים את הנשאה אם ניקל שרי־הישראלים את בעסקה לייצור. האם שרי הוא לייכרז. האם קיבל אישור מהחוק כספית בעבור ניתוץ זה. בתמה בשנת 1985 — מחצה שרי הוא בניתוץ רב־ה־ה. ניתוצה בה־ה־ה. ב־17 באוגוסט 1985 — ה־ה־ה שרי. ה־ה־ה שרי